

Підсумки/

■ **Григорій Хоружий**
Hryhorii Khoruzhyi

Доктор філософських наук, професор,
проректор Університету банківської справи Національного банку України
Sc.D. (Philosophy), Professor, Vice-Rector of the University of Banking
of the National Bank of Ukraine

Університет банківської справи НБУ долучається до Європейського простору вищої освіти

The University of Banking of the
National Bank of Ukraine joins the
European Higher Education Area

Нещодавно у Києві відбувся VI Міжнародний форум-презентація "Інноватика в сучасній освіті". Університет банківської справи НБУ взяв активну участь у його роботі й отримав Диплом I ступеня в номінації "Інновації у діяльності вищого навчального закладу з інтеграції в європейський освітній і науковий простір". Університет серед інших вищих навчальних закладів широко презентував свою участь у процесах інтеграції до європейського освітнього та наукового простору, формування якого було метою Болонського процесу, що розпочався в 1999 році та має на меті зближення, гармонізацію і послідовність систем вищої освіти в Європі.

Recently, the 6th International Forum "Innovation in Modern Education" was held in Kyiv. The University of Banking of the National Bank of Ukraine took an active part in its work and was awarded the first-degree certificate for the "Innovations in Higher Educational Institution Activities on Integration into the European Educational and Scientific Area". The University presented its participation in the processes of integration into the European educational and scientific area, whose formation was the objective of the Bologna Process, which started in 1999 and was aimed at harmonization of the European higher education systems.

Система європейської вищої освіти пройшла значний шлях розвитку відтоді, як Рада міністрів ЄС прийняла Резолюцію про першу програму співробітництва у сфері освіти. В ній було визнано, що сегментація вищої освіти в Європі заважає розвитку науки та освіти і спричиняє їх відставання. Потім міністри освіти Великобританії, Італії, Німеччини і Франції, які брали участь у святкуванні 800-річчя Паризького університету в 1998 році, підписали Сорбоннську декларацію. Рішення брати участь у добровільному процесі створення Європейського простору вищої освіти (ЄПВО) було ухвалене в 1999 році представниками 29 країн (Болонська декларація). У ній країни-учасниці закликали підвищити конкурентоспроможність європейської вищої освіти, підкреслюючи при цьому необхідність збереження незалежності й самостійності всіх вищих навчальних закладів кожної країни континенту.

У рамках Болонської декларації

раз на два роки проводилися конференції міністрів освіти країн-учасниць, які формулювали свої рішення у формі комюніке. Таким чином були прийняті Празьке комюніке (2001 р.), Берлінське (2003 р.), Бергенське (2005 р.) і Лондонське (2007 р.) комюніке. У 2009 році конференція відбулася в бельгійському місті Левен, а наступний форум пройшов у березні 2010 року в Будапешті та Відні. На цій конференції на честь ювілею започаткування Болонського процесу було офіційно оголошено про створення Європейського простору вищої освіти. Тож основну мету щодо об'єднання європейського освітнього простору, визначену в Болонській декларації, було досягнуто.

Отже, членами Європейського простору вищої освіти є всі учасники Болонського процесу – нині це 47 країн та Європейська комісія. В результаті Болонського процесу для громадян країн-учасниць було розширено доступ до вищої освіти, триває поступове

підвищення якості й привабливості європейської вищої освіти, а також розширюється ареал мобільності студентів і викладачів. Також поліпшився рівень працевлаштування випускників вищих навчальних закладів.

ІНТЕГРАЦІЙНІ ІНІЦІАТИВИ

Університет банківської справи НБУ бере активну участь в інтеграції до європейського освітнього та наукового простору, розглядаючи його насамперед як міждержавну форму співробітництва. У цій діяльності наш навчальний заклад керується принципами Великої хартії університетів, яку ректор УБС НБУ, доктор економічних наук, професор Тамара Смовженко підписала в 2011 році. У роботі вищого навчального закладу враховуються документи конференцій міністрів освіти країн Європи – учасниць Болонського процесу, Європейської асоціації університетів та інші матеріали.

Упродовж кількох років представ-

ПРАКТИЧНІ КРОКИ

ники університету брали участь у міжнародних конференціях з питань формування європейського простору вищої освіти, які відбувалися в Болонському університеті та інших вищих навчальних закладах. Науково-педагогічними працівниками опубліковано низку матеріалів, зокрема дві монографії з питань інтеграції до європейського освітнього й наукового простору вищої освіти. Ці проблеми висвітлюються також при викладанні дисципліни “Болонський процес та вища освіта України”.

У контексті інтеграції в європейський освітній та науковий простір в університеті забезпечується єдність викладацької та дослідницької роботи. Це сприяє забезпеченню відповідності потребам суспільства, запитам фінансово-економічної сфери та завданням підготовки фахівців для банківської сфери. Інтеграційні заходи сприяють зростанню якості викладання, навчання та наукових досліджень, формують соціальний вимір діяльності університету.

Навчальний заклад прагне наблизити освітній процес до сучасних проблем діяльності банків і сприяє працевлаштуванню випускників. З цією метою укладено 86 угод про співробітництво з роботодавцями – фінансово-кредитними установами. В результаті такої практики понад 90 відсотків випускників університету після отримання диплома працевлаштовуються.

УБС НБУ також дбає про підвищення конкурентоспроможності й привабливості вищого навчального закладу, забезпечує широкий доступ до якісної вищої освіти, що базується на принципах демократії й незалежності університетів, їхньої наукової і дослідницької самостійності. Зокрема активізується мобільність студентів і науково-педагогічних кадрів; навчально-виховний процес включає підготовку молоді до активного життя в демократичному суспільстві, закладає основи для їхньої професійної кар’єри й особистого розвитку.

Інтеграція Університету банківської справи НБУ до європейського освітнього і наукового простору ґрунтується на академічній свободі, інституційній автономії та участі студентів і викладачів в управлінні вищим навчальним закладом. У колективі створено необхідні умови для відкритого діалогу між науково-педагогічними працівниками, студентами, аспірантами та адміністративно-технічним персоналом університету.

З метою інтеграції до європейського освітнього простору УБС НБУ активно розвиває міжнародне співробітництво. У минулому навчальному році здобутки було презентовано на різних міжнародних виставках і конкурсах, де університет отримав дев’ять нагород. За високі показники у рейтинговому виставковому конкурсі вищих навчальних закладів України “Міжнародна діяльність”, який відбувся у березні 2014 року, УБС НБУ нагороджено Дипломом “Лідер міжнародної діяльності”.

Університет також увійшов до глобального багаторівневого рейтингу Міжнародної асоціації університетів Ю-Малтіренк (U-Multirank) і подав дані до Електронного каталогу вищих навчальних закладів у рамках проекту “Сприяння діалогу та співпраці між країнами ЄС і Східної Європи та Середньої Азії”.

Свідченням подальшої інтеграції Університету банківської справи НБУ до Європейського освітнього простору є розширення практичної міжнародної співпраці. Нині навчальний заклад співпрацює і підтримує контакти з 55 вищими навчальними закладами, а також банківськими та іншими фінансово-кредитними установами з 26 країн Європи.

Питання інтеграції Університету банківської справи до Європейського освітнього і наукового простору впродовж минулого навчального року розглядалися під час 27 службових відряджень науково-педагогічних працівників і студентів з метою вивчення досвіду роботи багатьох європейських університетів. Навчальному закладу також притаманний високий рівень академічної мобільності студентів та аспірантів. Слід зазначити, що минулого року 128 студентів, аспірантів та докторантів виїжджали за кордон для участі в наукових і навчальних заходах (конференціях, симпозіумах, семінарах, форумах тощо). Крім цього, дедалі більше студентів та аспірантів беруть участь у міжнародних заходах у дистанційному режимі.

Університет розширює підготовку фахівців за програмою “подвійного” диплома у співпраці з шістьма вищими навчальними закладами Європи і має на меті поглиблювати її. Активна робота з організації семестрового навчання провадиться у Львівському інституті банківської справи УБС НБУ, 14 студентів якого проходять

таке навчання в Краківському економічному університеті, Вроцлавському економічному університеті і Латвійському університеті (м. Рига).

Науково-педагогічні працівники університету успішно пройшли стажування з метою вивчення кращого зарубіжного досвіду у Краківському та Вроцлавському економічних університетах, Вищій школі – Університеті прикладних наук Федерально-го банку Німеччини (м. Гахенбург, Німеччина), Латвійському університеті, а також інших відомих у Європі вищих навчальних закладах.

Свідченням успішної інтеграції Університету банківської справи до європейського освітнього і наукового простору є дослідницька робота науково-педагогічних працівників. У 2013/2014 навчальному році 2 643 студенти та 958 науково-педагогічних працівників взяли участь у 285 міжнародних та 146 всеукраїнських науково-практичних та науково-методичних конференціях, семінарах, форумах тощо.

Упродовж навчального року в УБС НБУ проведено низку міжнародних наукових конференцій за участі науковців з іноземних навчальних закладів. Також розвивається науково-видавнича діяльність з іноземними колегами. Розширюється участь науково-педагогічних працівників у грантових програмах та проектах. Упродовж минулого навчального року отримано 8 грантів. За кордоном виїшло 174 публікації науково-педагогічних працівників університету.

Відповідно до принципів Великої хартії університетів та документів Болонського процесу навчальний заклад здійснює різні соціальні проекти й успішно взаємодіє з соціальними партнерами. Університет надає соціальну підтримку працівникам і студентам, зокрема матеріальної допомоги на оздоровлення працівників і їхніх дітей, для вирішення соціально-побутових питань, при народженні дитини, на лікування, преміювання працівників у зв’язку з ювілейними датами тощо. Уже третій рік поспіль триває успішна реалізація освітнього проекту з підвищення фінансової грамотності, який передбачає проведення великої кількості заходів для школярів з метою підвищення їх обізнаності у сфері фінансів.

Серед соціальних проектів УБС НБУ широкої популярності набув щорічний благодійний захід “Аукціон надій”, який організовують студенти університету впродовж восьми років.

Структурні підрозділи Університету банківської справи – Львівський, Черкаський, Харківський інститути банківської справи традиційно підтримують соціально незахищені верстви населення. Щороку у визначені свята – День святого Миколая, День людей похилого віку, День інваліда студентська молодь та викладачі вирушають із подарунками у закріплені за ними сиротинці, школи-інтернати або відвідують ветеранів. Фінансова допомога в разі потреби також надається працівникам, студентам чи випускникам, котрі перебувають у складних життєвих ситуаціях, а також представникам Збройних Сил України і Національної гвардії.

ІННОВАЦІЇ ТА ЛІДЕРСТВО

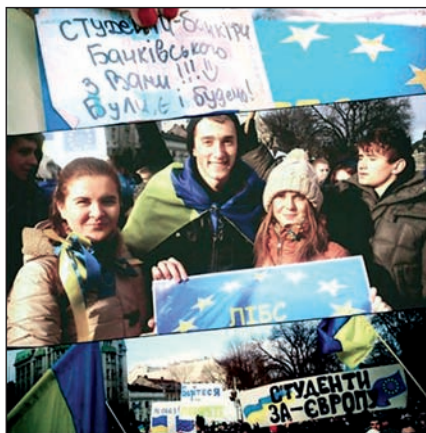
Університет банківської справи Національного банку України є одним із небагатьох вищих навчальних закладів країни, що підписали Глобальний договір ООН, покликаний сприяти розвитку соціальної відповідальності бізнесу. Цей проект дає змогу його учасникам забезпечити в рамках своєї сфери впливу розвиток, підтримку та впровадження основних цінностей у сфері прав людини, трудових норм, охорони навколишнього середовища та боротьби з корупцією. Участь університету в Глобальному договорі генерує додаткові переваги в діяльності вищого навчального закладу і вихованні студентів та підготовці їх до професійної діяльності та дає змогу:

- формувати лідерські якості шляхом запровадження універсальних принципів та прищеплення відповідального корпоративного громадянства;
- підвищити відповідність вищого навчального закладу очікуванням із боку суспільства та зробити належний внесок у формування взаємної довіри;
- провадити обмін ефективними методиками, практиками та досвідом;
- налагоджувати й вибудовувати відносини з іншими компаніями, урядовими структурами, неурядовими та міжнародними організаціями;
- налагоджувати співробітництво і впроваджувати проекти з агенціями ООН та громадськими організаціями, що спрямовані на підтримку цілей глобального розвитку;
- поліпшити якість управління компанією або виробництвом, підвищити моральний стан працівників, ефективність їхньої праці;
- отримати публічне визнання та

поліпшити репутацію організації;
– налагодити успішне функціонування системи публік-рілейшнз.

Розвитку міжнародної співпраці та інтеграції до європейського освітнього і наукового простору сприяє вивчення і вдосконалення знань з англійської мови. Слід зазначити, що нині понад 30 науково-педагогічних працівників УБС НБУ ведуть заняття з 35 предметів англійською мовою.

Інтеграційні процеси також актуа-

Студенти Університету банківської справи активно підтримують асоціацію України з ЄС, є прихильниками європейських цінностей і європейського освітнього процесу.

лізують проблему культурологічного спрямування процесу навчання, суть якого полягає у формуванні майбутнього фахівця банківської сфери через синтез професійної та культурологічної мовної підготовки.

Свідченням подальшої інтеграції навчального закладу до європейського простору вищої освіти є його вступ у квітні 2014 року до Європейської асоціації університетів (European University Association, ЄАУ) та відвідання її штаб-квартири у Брюсселі влітку делегацією УБС НБУ. В рамках візиту відбулася зустріч ректора УБС НБУ, доктора економічних наук, професора Тамари Смовженко з Генеральним секретарем ЄАУ Леслі Вільсон.

Керівництво Європейської асоціації університетів було детально поінформоване про структуру та основні напрями діяльності Університету банківської справи Національного банку України, який завдяки підтримці НБУ є одним із найкращих економічних вищих навчальних закладів країни. Зокрема зазначалося, що подальшому розвитку УБС НБУ сприятиме впровадження Закону України “Про вищу освіту” у новій редакції. Вступ Університету банківської справи до ЄАУ дає

змогу координувати широкі міжнародні зв'язки УБС НБУ з багатьма європейськими вищими навчальними закладами, а також активізувати участь у проєктах транскордонної співпраці.

У цьому контексті було акцентовано на готовності Університету банківської справи до дієвої взаємодії з іноземними партнерами, а також до активного обміну інформацією і досвідом. Також зазначалося, що вивчення досвіду європейських вищих навчальних закладів сприятиме наближенню освітніх стандартів української вищої освіти до стандартів країн-членів ЄС, зростанню якості викладання і навчання, налагодженню багатоканального фінансування навчальних закладів, участі в грантових програмах, спільних дослідницьких проєктах, наукових конференціях тощо. Водночас УБС НБУ ділитиметься своїм досвідом, наприклад, з питань фінансової освіти шкільної молоді та розвитку фінансової грамотності населення.

Пані Леслі Вільсон привітала Університет банківської справи НБУ зі вступом до Європейської асоціації університетів і наголосила на зміцненні співпраці між вищими навчальними закладами та ключовими стейкхолдерами (підприємствами, банками та іншими фінансово-кредитними і науково-дослідними установами, соціальними партнерами, місцевими та регіональними органами влади й іншими організаціями) з метою сприяння якості й інноваціям у вищій освіті.

У таких широких програмах міжнародної взаємодії увагу зосереджено на розробці нових спільних навчальних планів і проєктів, їх модульних блоків, інтенсивних програм навчання, а також нових мультидисциплінарних навчальних планів, котрі відповідають потребам бізнесу. Цей процес потребує стимулювання розвитку в студентів та науково-педагогічних працівників підприємницького способу мислення. Отже, сприяння обміну, поширенню та спільному створенню нових знань за участі вищих навчальних закладів і реального сектору економіки вважається в Європі актуальним і важливим напрямком розвитку вищої освіти.

Під час зустрічі також було розглянуто ініціативу Європейської асоціації університетів “Розумна спеціалізація”, яка є новою концепцією інноваційної політики, покликаної сприяти ефективному і дієвому використанню державних інвестицій для проведення наукових досліджень. Метою ініціативи є підвищення рівня регіональної іннова-

ційної діяльності для досягнення економічного зростання і процвітання.

Генеральний секретар Європейської асоціації університетів Леслі Вільсон наголосила, що можливості розвитку міжнародної співпраці УБС НБУ розширюються завдяки підписанню та ратифікації Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом та вступом УБС НБУ до Європейської асоціації університетів. Зокрема значно розшириться доступ до участі в європейських конференціях, тематичних заходах за участі відомих європейських і міжнародних доповідачів, у проектах і дослідженнях у сфері розвитку вищої школи, у семінарах, а також в унікальних програмах щодо підвищення кваліфікації для керівництва ВНЗ. Університет також отримає нові можливості для обміну досвідом із провідними експертами, ознайомлення з новітніми тенденціями розвитку вищої освіти і науки та передовим досвідом європейських ВНЗ, а також одержання доступу до публікацій, звітів та аналітичних матеріалів із ключових питань вищої освіти і науки. Університет може розраховувати на певну підтримку і з питань участі в різних проектах.

За словами Леслі Вільсон, УБС НБУ у своїй діяльності в рамках ЄАУ відкриє нові можливості співпраці з європейськими партнерами. Зокрема Генеральний секретар Європейської асоціації університетів акцентувала увагу на новій рамковій програмі ЄС із досліджень та інновацій "Горизонт 2020", проголошеній до впровадження Європейською комісією в 2011 році. Програма стартувала 1 січня 2014 року і має на меті об'єднати проекти з

фінансування наукових досліджень та інноваційних розробок в ЄС. Вона також передбачає такі основні напрями діяльності, як розвиток передової науки, технологічне лідерство у промисловості й подолання суспільно-соціальних викликів, а її бюджет становить 87 млрд. 740 млн. євро.

Під час зустрічі розглядалися можливості участі університету в європейській програмі з обміну студентами, викладачами та науковцями ERA3МУС+, що передбачає такі головні цілі у сфері вищої освіти:

- удосконалення професійних навичок і спроможності до працевлаштування студентів;
- поліпшення якості викладання та навчання;
- модернізацію вищої освіти;
- підтримку Болонського процесу.

Ця програма включає такі основні напрями діяльності:

1. Мобільність студентів у вищій освіті, що сприяє розвитку навичок і компетенцій, а також залученню найкращих талантів із-за кордону. Кредитну мобільність, у тому числі зі стажуванням за кордоном, а також ступеневу мобільність, обмін зразковими спільними магістерськими програмами, що приваблюють найкращих студентів з усього світу, систему гарантій студентських позик і розширення мобільності студентів магістратури. Планується, що у рамках програми близько 2 млн. студентів європейських вищих навчальних закладів навчатимуться та проходять підготовку за кордоном. Леслі Вільсон наголосила, що нині у Європі вимоги до висококваліфікованих працівників поступово

зростають, саме тому в багатьох компаніях є незаповнені вакансії, адже деяким випускникам навчальних закладів бракує необхідних навичок та спроможності до працевлаштування;

2. Мобільність працівників у вищій освіті спрямована на створення необхідного потенціалу для підвищення якості викладання та навчання в умовах глобального конкурентного змагання за таланти. Йдеться також про відрядження викладачів, розроблення інноваційних методів викладання, вдосконалення навичок і компетенцій у викладацького складу, запрошення працівників підприємств з метою підвищення актуальності навчальних матеріалів.

Однак реалізація різних можливостей та проектів потребує більшої ініціативи, активності й відповідальності з боку УБС НБУ, зокрема, в рамках партнерських зв'язків з іншими європейськими вищими навчальними закладами.

Таким чином, Університет банківської справи Національного банку України послідовно здійснює комплекс заходів, спрямованих на адаптацію до європейських освітніх і культурних цінностей, впровадження принципів і норм європейського освітнього і наукового простору. Діяльність з європейської інтеграції УБС НБУ включає внутрішні зміни, що передбачають підвищення ефективності викладання, навчання та наукових досліджень і поєднуються з активним розвитком співпраці з міжнародними організаціями та провідними вищими навчальними закладами Європи.

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за жовтень 2014 року)*
 Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies, which is established by the National Bank of Ukraine monthly (for October 2014)

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс	№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс
1	975 BGN	100 левів (Болгарія)	840.9224	16	434 IYD	100 лівійських динарів	1068.8556
2	986 BRL	100 бразильських реалів	528.7108	17	484 MXN	100 мексиканських песо	95.9533
3	051 AMD	10000 вірменських драмів	315.0653	18	496 MNT	10000 монгольських тугриків	70.4909
4	410 KRW	1000 вон Республіки Корея	12.2567	19	554 NZD	100 новозеландських доларів	1005.8565
5	704 VND	10000 в'єтнамських донгів	6.1018	20	586 PKR	100 пакистанських рупій	12.6229
6	981 GEL	100 грузинських ларі	738.9400	21	604 PEN	100 перуанських нових солів	447.5267
7	344 HKD	100 доларів Гонконгу	166.7606	22	946 RON	100 нових румунських левів	372.7311
8	818 EGP	100 єгипетських фунтів	181.1049	23	682 SAR	100 саудівських ріялів	345.2195
9	376 ILS	100 ізраїльських нових шекелів	351.4693	24	760 SYP	100 сирийських фунтів	8.1008
10	356 INR	1000 індійських рупій	210.5730	25	901 TWD	100 нових тайваньських доларів	42.4696
11	364 IRR	1000 іранських ріалів	0.4856	26	972 TJS	100 таджицьких сомонів	259.2378
12	368 IQD	100 іракських динарів	1.1163	27	952 XOF	1000 франків КФА	25.0443
13	417 KGS	100 киргизьких сомів	23.7512	28	152 CLP	1000 чилійських песо	21.5264
14	414 KWD	100 кувейтських динарів	4494.6841	29	191 HRK	100 хорватських кун	215.3704
15	422 LBP	1000 ліванських фунтів	8.5614	30	255	100 доларів США за розр. із Індією	1035.9348

* Курс встановлено з 01.10.2014 року.

Підготовлено департаментом аналізу та прогнозування грошово-кредитного ринку Національного банку України.